نظرات پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد کاربردی بودن آموزش‌های دوره کارشناسی پرستاری

رضا برزو*، محمود صفری، مسعود خداویسی، بی‌تا ترکمان

چکیده

مقدمه: متناسب بودن برنامه آموزشی پرستاران با وظایف آنان بر بالین امری اجتناب‌ناپذیر است. این مطالعه به منظور بررسی نظرات پرستاران شاغل در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی همدان پیرامون کاربردی بودن آموزش‌های دوره کارشناسی پرستاری صورت گرفت.

روش‌ها: در این مطالعه توصیفی و مقطعی، ۱۷۲ نفر پرستار دانش‌آموخته شاغل در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی همدان که دارای شرایط و معیارهای پژوهش بودند، انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ای که حاوی اطلاعات دمو گرافیک و برنامه‌های آموزشی دوره کارشناسی پرستاری بود، استفاده گردید. این اطلاعات شامل دروس پایه، اصلی، تخصصی، کارآموزی و کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته پرستاری بود که پس از تکمیل آن توسط پرسنل پرستاری، با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: بیشترین و کمترین میانگین امتیازات در دروس پایه، به ترتیب متعلق به فیزیولوژی (۲/۷۹) و آمار حیاتی مقدماتی و روش تحقیق در پرستاری(۱/٦۲)، در دروس اصلی، داروشناسی (۳/٤٥) و اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری‌ها (۲/۵۸) و در دروس تخصصی، پرستاری بیماری‌های داخلی و جراحی ۱ و ۳ (۳/٤٦) و پرستاری بهداشت جامعه ۱ (۲/۳٤) بود. بیشترین و کمترین میانگین امتیاز در کارآموزی، پرستاری بیماری‌های داخلی و جراحی ۱ (۳/۳۸) و پرستاری بهداشت جامعه (۲/۳۳) بود. در خصوص کارآموزی در عرصه، بیشترین و کمترین میانگین امتیاز مربوط به دروس پرستاری بیماری‌های داخلی و جراحی ۳ و ٤ (۳/۳۸) و پرستاری بهداشت جامعه (۲/۳۵) بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه بر کاربرد دروس و کارآموزی‌های مربوط به پرستاری داخلی و جراحی، بیشتر از سایر دروس تأکید شده و دروس زیربنایی مانند فیزیولوژی، آناتومی، داروشناسی، فرایند یادگیری و اصول آموزش به مددجو نیز از دیدگاه پرستاران شاغل کاربرد داشته است، به نظر می‌رسد که لازمست در برنامه‌ریزی آموزش پرستاری به این دروس توجه بیشتری شود. ضرورت مطالعات وسیع‌تر برای ارزیابی برنامه آموزش پرستاری دروس جدید و قدیم توصیه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش پرستاری، برنامه درسی پرستاری، پرستاران شاغل.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۷؛ ۸(۲): ۲۰۵ تا ۲۱۱.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

مقدمه

نقش عمده آموزش عالی، تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه، ترویج و ارتقای دانش، تحقیق و تتبع و زمینه‌سازی برای توسعه کشور است. آموزش پزشکی، بخش مهمی از نظام آموزش عالی است که با حیات انسان‌ها سروکار دارد(۱). نظام آموزشی علوم پزشکی به عنوان بخش با اهمیت آموزش عالی تلقی می‌شود که وظایف مهمی همچون آموزش، پژوهش، ارائه خدمات به افراد جامعه، تکامل حرفه‌ای رشته‌های گوناگون درون خود و توسعه فرهنگ را به عهده دارد(۲). علاوه بر این، دانشگاه‌های علوم پزشکی، در کنار ارائه خدمات بهداشتی- درمانی به مردم، وظیفه مهم تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص مورد نیاز بخش‌های مختلف جامعه را نیز انجام می‌دهد(۳).

نیروی انسانی، پایه و اساس نظام‌های بهداشتی را تشکیل می‌دهد. اگر طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی نیروی انسانی متناسب با نیازهای بهداشتی و شرایط اجتماعی کشورها نباشد، آنها قادر نخواهند بود سطح سلامت را در جوامع خود به حدی برسانند که مردم بتوانند از نظر اجتماعی و اقتصادی، زندگی مولد داشته باشند. در این میان، برای ارائه خدمات بهداشتی، پرستاران نقش قابل توجهی دارند(٤). پرستاران پس از گذراندن دروس عمومی، پایه، اصلی، تخصصی، کارآموزی و کارآموزی در عرصه در دانشگاه‌ها، به عنوان عضوی از تیم سلامت در عرصه‌های مختلف مربوط به آن، به ارائه خدمات بهداشتی، آموزشی، پژوهشی، مشاوره‌ای، پیشگیری، مدیریتی، حمایتی و مراقبت‌های درمانی و توانبخشی می‌پردازند(۵تا۷).

هدف و انتظار ما در آموزش‌های دوران دانشجویی این است که دانشجو پس از فراغت از تحصیل و اشتغال در جایگاهای مختلف پرستاری بتواند آموخته‌های تئوری را بر بالین بطور کامل پیاده کند(۸). اما فاصله بین آن چه در کلاس درس آموزش داده می‌شود و خدماتی که بر بالین ارائه می‌گردد، به عنوان یک مشکل اساسی در پرستاری به چشم می‌خورد. اغلب مطالعات انجام شده در دنیا در این زمینه، بر این موضوع دلالت دارند که تفاوت چشم‌گیری بین یادگیری‌های نظری و خدمات بالینی پرستاری دیده می‌شود، نظیر تحقیقات رولف(۹)، آپتون(۱۰)، لاندرز(۱۱)، لارسن(۱۲)، مولی سیتیس و گیبسون(۱۳)، گالیجیر(١٤)، هیگجنسون(۱۵) و استیون(١٦).

در تحقیقی در ایران، بدین نتیجه دست یافته‌اند که بین یادگیری‌های نظری و خدمات بالینی پرستاری، هماهنگی لازم وجود ندارد(۱۷) در تحقیق مشابهی دیگر، دانشجویان، یادگیری دروس و کاربرد آنها را در محیط واقعی کار کمتر از حد مورد انتظار می‌دانستند(۱۸).

در پژوهشی که بر روی کارشناسان پرستاری در بدو اشتغال بکار در بیمارستان صورت گرفته، بدین نتیجه دست یافته‌اند که واحدهای مورد پژوهش در انجام برخی پروسیجرها از قبیل TPN (Total Parenteral Nutriton)، تنظیم و وصل تراکشن، مراقبت از A-V و شانت ساب کلاوین، مراقبت از ایلئوستومی (Ileostomy)، کموتراپی، CPR (Cardio-Pulmonary Resuscitation) و کار با ونتیلاتور، کمبودهای مهارتی واضح به صورت عدم برخورد با مورد یا صرفاً مشاهده مورد در دوران دانشجویی را گزارش نموده‌اند(۱۹) که خود بیانگر نیاز به بازنگری دروس دوران تحصیل می‌باشد. مطالعات

* **آدرس مکاتبه:** سید رضا برزو، (مربی) گروه داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی و عضو کمیته آموزش مرکز توسعه، دانشگاه علوم پزشکی همدان، روبروی پارک مردم، همدان. Edu1374@yahoo.com
محمود صفری، مربی گروه داخلی و جراحی (mahmoud.safari@yomsha.ac.ir)؛ مسعود خداویسی، مربی گروه بهداشت (khodaveisi@yomsha.ac.ir) دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان و بی‌تا ترکمان، کارشناس پرستاری بیمارستان آتیه همدان.
این طرح با شماره ۴۸۱۷۴ در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان به ثبت رسیده و هزینه آن از طرف این معاونت پرداخت گردیده است.
این مقاله در تاریخ ۸۷/۴/۱۰ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۷/۷/۱۶ اصلاح شده و در تاریخ ۸۷/۱۰/۱۹ پذیرش گردیده است.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

گوناگون، لزوم بازنگری برنامه‌های آموزشی را در دوران تحصیل برای پرستاران پیشنهاد می‌کنند(۲۰و۲۱). از آنجایی که بازنگری برنامه‌های درسی در هر رشته نیاز به نیازسنجی در آن رشته دارد و یکی از راه‌های نیازسنجی، بررسی نظرات افرادی نظیر دانش‌آموختگان آن رشته است که در تجربه مورد نظر درگیر هستند(۲۲و۲۳). بنابراین، بر آن شدیم تا نظرات پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان را در مورد کاربردی بودن دروس دوره کارشناسی پرستاری جویا شویم تا شاید بدین طریق بتوانیم اولاً، از مشارکت این افراد در طراحی برنامه آموزشی مناسب استفاده نماییم و ثانیاً، فاصله بین آنچه را که آموخته و در آینده بر بالین بیمار استفاده می‌شود، تعیین و تا بر اساس آن برنامه‌ریزی متناسب تنظیم شود.

روش‌ها

این مطالعه توصیفی و مقطعی در پاییز سال ۱۳۸۵ انجام شد. جامعه پژوهش را کلیه پرستاران شاغل در بیمارستانهای استان همدان که دارای شرایط و معیارهای لازم نظیر: داشتن مدرک کارشناسی پیوسته پرستاری، شاغل بودن در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان، دانش‌آموخته چهار سال اخیر از دانشگاه‌های کشور و واحدهای درسی خود را بر اساس برنامه درس پرستاری قبل از ۱۳۸٤ گذرانده باشند، بودند که به روش سرشماری انتخاب شدند (۱۷۲ نفر).

برای جمع‌آوری اطلاعات، از پرسشنامه استفاده گردید. این پرسشنامه شامل دو بخش اطلاعات دموگرافیک و بخش نظرسنجی در زمینه برنامه‌های آموزشی دوره کارشناسی پرستاری بود که بر اساس مقیاس مرتبه‌ای چهار درجه‌ای در رابطه با سر-فصل‌های دروس پایه، اصلی، تخصصی، کارآموزی و کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته پرستاری طراحی شده بود. با توجه به اینکه پرسشنامه صرفاً با عناوین دروس پرستاری بر اساس سرفصل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه شده بود، نیازی به تعیین روایی و پایایی نداشت.

روش کار بدین گونه بود که پس از توضیح هدف مطالعه و جلب رضایت واحدهای مورد پژوهش، در ابتدا، اطلاعات دموگرافیک جمع‌آوری شد و سپس پرسشنامه‌ها توسط پرستاران شاغل در هر بیمارستان در سه شیفت صبح و عصر و شب توسط خود پرستاران تکمیل گردید. در نمره‌گذاری بر اساس میزان کاربرد به هر یک از گزینه‌ها نمره یک تا چهار اختصاص یافت بدین گونه که اگر درسی بیشترین کاربرد را برای دانش‌آموختگان رشته پرستاری داشت به آن نمره ٤ و اگر کمترین کاربرد را داشت به آن نمره ۱ داده می‌شد. سپس میانگین نمره هر درس بطور مجزا محاسبه و توسط نرم‌افزار آماری SPSS-10 با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

تجزیه و تحلیل یافته‌ها در مورد مشخصات فردی و اجتماعی ۱۷۲ نفر از پرستارانی که پرسشنامه را بطور کامل برای تمام دروس در این پژوهش تکمیل نمودند نشان داد که اکثریت نمونه‌های این پژوهش را افراد مؤنث (۸۸/٤ درصد)، متأهل (۸۷ درصد) با سن ۲۵ تا ۲٦ سال (٤۰/۱ درصد)، دانش‌آموخته از دانشگاه علوم پزشکی همدان (۵۸/۷ درصد) با سابقه کار حداکثر یکسال (۳۲/۸ درصد)، طرحی (٥٤/۱ درصد) و شاغل در بخش داخلی تشکیل می‌دادند.

در خصوص کاربرد ٥ حیطه آموزشی در دوره کارشناسی پرستاری، یافته‌ها نشان دادند که در بین دروس پایه دروس فیزیولوژی، تشریح به ترتیب با ۲/۷۹ و ۲/٦٦ امتیاز بیشترین کاربرد و آمار حیاتی مقدماتی و روش تحقیق (۱/٦۲) و بیوشیمی (۱/۸٦) کمترین کاربرد را از دیدگاه دانش‌آموختگان دارند. در دروس اصلی، درس داروشناسی با امتیاز ۳/٤٥ و فرایند یادگیری و اصول آموزش به مددجو با ۳/۰۸ امتیاز بیشترین کاربرد، و اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری‌ها با امتیاز ۲/٥۸ و زبان تخصصی با امتیاز ۲/۷۸ کمترین کاربرد را داشته است. در حیطه دروس تخصصی، بیشترین کاربرد به ترتیب مربوط به دروس پرستاری بیماری‌های داخلی جراحی ۱ و ۳ (۳/٤٦)، ۲ (۳/٤٥)، ٤ (۳/٥) و ویژه (۳/٤۲)،

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

و کمترین آن مربوط به دروس پرستاری بهداشت جامعه ۱ (۲/۳٤)، ۲ (۲/٤۳) و ۳ (۲/٤٤) بود.

دروس کارآموزی نیز بیشترین میانگین امتیاز به ترتیب مربوط به دروس پرستاری داخلی و جراحی ۱ (۳/۳۸)، ۲ (۳/۳٦)، ٤ (۳/۳٤) و ۳ (۳/۳۳) بود در حالی که کمترین میانگین امتیازات را دروس بهداشت جامعه (۲/۳۳)، پرستاری بهداشت مادران و نوزادان (۲/۸٤) و بهداشت روان (۲/۸۹) داشتند.

کارآموزی در عرصه نیز بیشترین میانگین امتیاز به ترتیب مربوط به دروس پرستاری داخلی و جراحی ۳ و ٤ (۳/۳۸)، پرستاری ویژه، پرستاری داخلی و جراحی ۲ (۳/۳۵) و پرستاری داخلی و جراحی ۱ (۳/۲۸)، و کمترین مربوط به دروس بهداشت جامعه (۲/۳۵) و پرستاری بهداشت مادران و نوزادان (۲/۷۲) بود.

بحث

نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که تفاوت قابل توجهی بین دروس نظری آموزش داده شده در دوره دانشگاه و استفاده آنها در کار بالین وجود دارد. اکثریت پرستاران شرکت‌کننده در این تحقیق، تأکید بیشتری بر کاربرد دروس داخلی و جراحی و ویژه در بالین را ذکر نموده بودند که با مقایسه آن با تحقیقات منتشر شده از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ که توسط پژوهشگران داخلی صورت گرفته، هماهنگی دارد(۲٤تا۲۹).

در تحقیق بیابانگردی، برخی از دروس نیاز به تغییر داشتند و بعضی متناسب با کار پرستاری نبوده و برخی از دروس با کار پرستاری ارتباط نداشته و یا کاربردی نبودند(۲٤). تحقیقی دیگر بدین نتیجه دست یافته‌اند که **در** دروس اختصاصی، درس پرستاری بیماری‌های داخلی و جراحی با ٦۵ درصد بالاترین و درس تاریخ و تحولات پرستاری با ۱۱ درصد پایین‌ترین کاربرد را داشته است و از بین کارآموزی‌های بالینی گذرانده شده، کارآموزی بیماری‌های داخلی و جراحی با ٦۲ درصد بیشترین و کارآموزی بهداشت جامعه با ۲۰ درصد کمترین کارآیی را داشته‌اند. از میان دروس اصلی گذرانده شده واحد داروشناسی با ۵۷ درصد و درس آمار حیاتی با ۲/۳ درصد کمترین کاربرد و از دروس علوم پایه، درس فیزیولوژی با ٤۱/۲ درصد و آناتومی با ۳۸ درصد به ترتیب بالاترین و کمترین کارآیی را داشته است(۲۵و۲٦).

در تحقیق صالحی، از نظر واحدهای مورد پژوهش، بین یادگیری‌های نظری و خدمات بالینی پرستاری، هماهنگی لازم وجود نداشته(۱۷) و در مطالعه دیگر وی نیز به ضرورت تغییر در برنامه درسی پرستاری اشاره نموده است(۲۰).

در پژوهش نصیریانی و فرنیا، مهارت بالینی کسب شده توسط دانش‌آموختگان در زمینه بررسی و مراقبت از بیماران دارای تشخیص‌های شایع داخلی و جراحی در سطح متوسط، مهارت در زمینه دارو درمانی بیماران در سطح خوب و مهارت بررسی و اداره درد در سطح ضعیف قرار داشته(۲۷) و در تحقیقی دیگر، درس پرستاری داخلی و جراحی با میانگین ۳/۵٦ از ٤ نمره، بالاترین کاربرد را در پرستاری داشته است(۲۸). مطالعه مطلبی نشان داده که دروس نظری از نظر ۲٦ درصد و بالینی از نظر ٤۰ درصد دانش‌آموختگان رشته پرستاری کفایت و تناسب لازم را داشته و سایر دروس آموزش داده شده را کاملا مناسب نمی‌دانسته‌اند(۲۹).

دانش‌آموختگان پرستاری، نیازهای آموزشی خود را بیشتر در حیطه‌های دروس تخصصی، بخصوص داخلی و جراحی و ویژه بیان نمودند چرا که به نظر می‌رسد بیشتر دانش‌آموختگان این رشته در این محیطها شروع به کار می‌کنند و علت کم کاربردی بودن دروس دیگر مربوط به همین موضوع است. در تحقیق گاردنر (Gardner) به این نکته اشاره شده که دروس تخصصی پرستاری کاربرد بالینی بیشتری را به همراه دارد(۳۰) اما با مقایسه برنامه‌های آموزش دیده شده توسط پرستاران بر اساس سرفصل قدیم(٦) و برنامه‌ها جدید آموزشی پیشنهاد شده

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

در سال ۱۳۸٤(۷) و نظرات پرستاران شاغل در این تحقیق، مشاهده می‌گردد در برخی از دروس که اکثریت دانش‌آموختگان کاربرد آن را بیشتر از دروس دیگر بیان نموده بودند، نظیر تشریح از ۲/۵ به ۲ واحد، فیزیولوژی از ۳/۵ به ۳، آموزش به بیمار از ۲ به ۱ واحد، در بخش تئوری پرستاری داخلی و جراحی یک و سه و چهار و در کارآموزی‌های پرستاری داخلی و جراحی یک و در کارآموزی در عرصه پرستاری داخلی و جراحی دو، نه تنها افزایش واحد وجود نداشت، بلکه با کاهش واحد همراه بوده است. تنها در دو کارآموزی در عرصه داخلی و جراحی سه و چهار و کارآموزی داخلی و جراحی دو افزایش واحدها وجود دارد. البته لازم به تذکر است دو درس جدید نیز که به نظر می‌رسد مورد نیاز اکثر پرستاران باشد به کل واحدها اضافه گردیده نظیر درس فناوری اطلاعات (۱ واحد) و کارآموزی در عرصه پرستاری در بحران و فوریت‌ها (۲ واحد)، اما واحد بررسی وضعیت سلامت از یک واحد به دو نیم واحد عملی و تئوری تقسیم و کارآموزی آن حذف گردید.

بنابراین، با توجه به موارد فوق و نظرات پرسنل دانش‌آموخته شرکت‌کننده در این تحقیق، پیشنهاد می‌گردد: به منظور کاربردی شدن دروس رشته پرستاری و کم شدن فاصله تئوری و عمل در این رشته، از تحقیقات مناسب دیگر استفاده شود؛ برنامه‌ریزی رشته پرستاری بگونه‌ای باشد که قابل انعطاف بوده و در عین حال، بنا به ضرورت، جامعه و محل اجرای مراقبت قابل تعدیل باشد و دانش‌آموختگان این رشته پس از طی یک دوره کوتاه مدت واحدهای پایه و اصلی در رشته‌های تخصصی دانش‌آموخته شوند (نظیر پرستاران داخلی و جراحی، پرستاران بهداشت جامعه، پرستاران اطفال، پرستاران اورژانس، پرستاران سوختگی، پرستاران ویژه) و همچنین پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های دیگر در دانش‌آموختگان استان‌های مختلف از نظر مقایسه بین دروس جدید با قدیم صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه بر کاربرد دروس و کارآموزی‌های مربوط به پرستاری داخلی و جراحی، بیشتر از سایر دروس تأکید شده و دروس زیربنایی مانند فیزیولوژی، آناتومی، داروشناسی، فرایند یادگیری و اصول آموزش به مددجو نیز از دیدگاه پرستاران شاغل کاربرد داشته است، به نظر می‌رسد که لازمست در برنامه‌ریزی آموزش پرستاری به این دروس توجه بیشتری شود. ضرورت مطالعات وسیع‌تر برای ارزیابی برنامه آموزش پرستاری دروس جدید و قدیم توصیه می‌شود.

منابع

1. Shams B, Teimuri M. [Evaluation instrument for assessment of minimum expectance clinical competencies of internships in emergencies and outpatient settings]. Research in Medical Sciences (Journal of Isfahan University of Medical Sciences &health Services) 1998; 3(Supll 1): 77-80. [Persian]
2. Salehi SH. [Instructional Supervision[. Scientific Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research 1997; 8: 31-6. [Persian]
3. Zoladl M, Hosseiny N, Kamkar A. [Problems in community oriented medical education an development]. Research in Medical Sciences (Journal of Isfahan University of Medical Sciences & Health Services) 1998; 3(Supll 1): 56-60. [Persian]
4. Salehi SH, Tvakol Z, HasanZahraie R, Bashardoost N, Mahjor SR. [The Performance evaluation of BS nursing graduates based on their own perspectives and their head nurses in the hospitals affiliated to

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

Isfahan University of Medical Sciences in 2001]. Iranian Journal of Medical Education 2002; 4(1): 44-50. [Persian]
5. Azizi F. [Medical education: Mission, Vision andChallenges]. 1st ed. Tehran: Ministry of Health and Medical Education. 2003: 186-200. [Persian]
6. Shoraye Ali Barname riziye vezarat behdasht, darman va amuzeh pezeshki. [Moshakhasate koliye barname va sar fasle dorus]. Tehran: Vezarat Behdasht, Darman va Amozesh pezeshki. 1995. [Persian]
7. Shoraye Ali Barname riziye vezarat behdasht, darman va amozesh pezeshki. [Moshakhasate koliye barname va sar fasle dorus]. Tehran: Vezarat Behdasht, Darman va Amozesh pezeshki. 2005. [Persian]
8. Sohrabi S, Deris F, Hashemi SM. [Causes for uselessness of theoretical instructions in patients bedsides: investigation of nurses and Midwives viewpoints]. Research in Medical Sciences (Journal of Isfahan University of Medical Sciences & Health Servieces) 1998; 3(Supll 1): 71-3. [Persian]
9. Rolfe G. The theory-practice gap in nursing: from research-based practice to practitioner-based research. J Adv Nurs 1998 Sep; 28(3): 672-9.
10. Upton DJ. How can we achieve evidence-based practice if we have a theory-practice gap in nursing today? J Adv Nurs 1999 Mar; 29(3): 549-55.
11. Landers MG. The theory-practice gap in nursing: the role of the nurse teacher. J Adv Nurs 2000 Dec; 32(6): 1550-6.
12. Larsen K, Adamsen L, Bjerregaard L, Madsen JK. There is no gap 'per se' between theory and practice: research knowledge and clinical knowledge are developed in different contexts and follow their own logic. Nurs Outlook 2002 Sep-Oct; 50(5): 204-12.
13. Molassiotis A, Gibson F. Mind the gap: research and practice in cancer care. Eur J Oncol Nurs 2003 Jun; 7(2): 69-70.
14. Gallagher P. How the metaphor of a gap between theory and practice has influenced nursing education. Nurse Educ Today 2004 May; 24(4): 263-8.
15. Higginson R. The theory-practice gap still exists in nursing education. Br J Nurs 2004 Nov 11-24; 13(20): 1168.
16. Stevenson C. Practical inquiry/theory in nursing. J Adv Nurs 2005 Apr; 50(2): 196-203.
17. Salehi SH, Abedi HA, Alipour L, Najafipour S, Fatehi N. [Learning activities and clinical nursing services gap and the related factors: a comparative study]. Iranian Journal of Medical Education 2002; 3: 43-9. [Persian]
18. Yaghobi T, Nazari R. [Comparing nursing students' viewpoints with the lecturers, about lack of harmony between academic learning and its applications in workplace]. Iranian Journal of Medical Education 2002; 10: 124-5. [Persian]
19. Farnia F, Nasiriani Kh, Enjezb B. [The self evaluation of the psychomotor skills of the graduate nurse when starting work in the hospital]. Iranian Journal of Medical Education 2004; (supp10): 14. [Persian]
20. Salehi SH. Change in nursing and midwifery curriculum. Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research 2004; 23: 3S. [Persian]
21. Gholizadeh Pasha A, Hassanjani Roshan MR. [Knowledge of nurses about using vials and electrolytes, Tehran and Babol Medical Universities 2002]. Journal of Babol University of Medical Sciences 2003;

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

5(2 (Special Issue): 52-5. [Persian]
22. Magnussen L, Amundson MJ. Undergraduate nursing student experience. Nurs Health Sci 2003 Dec; 5(4): 261-7.
23. Kapborg I. The nursing education programmed in Lithuania: voices of student nurses. J Adv Nurs 2000 Oct; 32(4): 857-63.
24. Biabangardi Z, Parsa S, Haji Kazemi E, Khanjari S, Shahpurian F, Mashayekh F, et al. [Program evaluation of nursing educational opinions of graduates and undergraduates]. Research in Medical Sciences (Journal of Isfahan University of Medical Sciences & Health Services) 1998; 3(Supll 1): 28-32. [Persian]
25. Shah hosseiny Z. [Opinions of nursing and midwifery graduates regarding things they learned during their education]. Research in Medical Sciences (Journal of Isfahan University of Medical Sciences & Health Services). 1998; 3(Supll 1): 74-6. [Persian]
26. Shah Hosseini Z. [Assessment of nursing and midwifery graduates ideas about subjects that they passed in their college]. Journal of Mazandaran University of Medical Sciences 1997; 14(7): 32-6. [Persian]
27. Nasiriani Kh, Farnia F. [The effectiveness of the clinical education in acquiring internal and surgical clinical skills from the viewpoints of nursing graduates]. Iranian Journal of Medical Education 2004; (supp10): 134. [Persian]
28. Jafarzade Fakhary M, Hydery A. [Barrasiye nazarate daneshamokhtegane reshteye parastari dar khosose mohtavaye barname amuzeshe parastari maghtae karshenasi]. Proceedings of the Conference on Nursing & Midiwifery Education 2005, May 25-26: Zanhan, Iran. Zanjan University of Medical Science. 51. [Persian]
29. Matlabi M, Shams H, Mohamadpour A, Mohebi S. [Barrasiye keyfiyat va tanasobe barnamehaye amozeshi parastari va pira pezeshki az didgahe faregholtahsillan]. Proceedings of the 8th Conference on Medical Education 2007 Mar 6-8: Kerman, Iran. Kerman University of Medical Science. 88. [Persian]
30. Gardner G, Chang A, Duffield C. Making nursing work: breaking through the role confusion of advanced practice nursing. J Adv Nurs 2007 Feb; 57(4): 382-91.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

The Viewpoints of Nurses towards Applicability of Nursing Curriculum in Hospitals Affiliated to Hamedan University of Medical Sciences

Borzu R, Safari M, Khodavisi M, Torkaman B.

Abstract

Introduction: *The appropriateness of nurses' educational program to their tasks in clinical practice is an inevitable fact. This study was performed to investigate the viewpoints of nurses employed in hospitals affiliated to Hamedan University of Medical Sciences towards the applicability of nursing curriculum presented during Bachelor of Nursing course.*

Methods: *In this descriptive cross-sectional study, 172 graduated nurses who were employed in hospitals affiliated to Hamedan University of Medical Sciences and met the inclusion criteria, were selected. A questionnaire containing demographic data and nursing educational programs was used for data gathering. This information included basic, main, specialized, and training courses as well as field training in nursing curriculum. After completing the questionnaires by nursing personnel, the data was analyzed by SPSS software.*

Results: *The highest and the lowest mean scores belonged to physiology (2.97), and vital statistics and research methods (1.62) in basic courses; pharmacology (3.45), and principles of epidemiology(2.58), in main courses; medical surgical diseases nursing 1 & 3 (3.46), and community health nursing 1 (2.34) in specialized courses, respectively. The highest and lowest mean scores in training courses belonged to medical surgical diseases 1 (3.38) and community health nursing (2.33), respectively. Regarding the field training course, the highest and the lowest mean scores belonged to medical surgical diseases 3 & 4 (3.38), and community health nursing (2.35), respectively.*

Conclusion: *Based on the results of this study and considering the fact that most graduated nurses would be employed in medical surgical and critical wards at the beginning of their jobs in hospitals, it is recommen-ded to pay more attention to medical surgical and critical courses in future curriculum planning in addition to conducting more studies in this field.*

Keywords: Nursing education, Nursing curriculum, Employed nurses.

Addresses

Corresponding Author: Reza Borzou, Instructor, Department of Medical-Surgical, School of Nursing and Midwifery, Hamedan University of Medical Sciences, Shariati St, Hamedan, Iran.

E-mail: edu1374@yahoo.com

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]

Mahmoud Safari, Instructor, Department of Medical-Surgical, School of Nursing and Midwifery, Hamedan University of Medical Sciences, Hamedan, Iran. E-mail: mahmoud.safari@yomsha.ac.ir
Masoud Khodavisi, PhD student in Nursing, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, and Instructor, Department of Health, School of Nursing and Midwifery, Hamedan University of Medical Sciences, Hamedan, Iran. E-mail: khodaveisi@yomsha.ac.ir
Bita Torkaman, Nurse, BS in Nursing, Atieh Hospital, Hamedan, Iran.

Source: Iranian Journal of Medical Education 2008 Aut & 2009 Win; 8(2): 205-210.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-08]